

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 523/2020 z dnia 16 lipca 2020 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 523/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 lipca 2020 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Proponowana przez Uczelnię liczba godzin zajęć zorganizowanych w wymiarze 1782 nie jest wystarczająca do osiągnięcia wymaganych efektów uczenia się na studiach niestacjonarnych na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. Zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego ujętym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 1450 z późn. zm.), uczelnia prowadząc kształcenie na jednolitych studiach magisterskich na kierunku pedagogika specjalna może, zgodnie z regulacją ust. 1.4. Części I. Sposób organizacji kształcenia, w programie studiów określić dla studiów prowadzonych w formie niestacjonarnej mniejszą liczbę godzin zajęć niż dla studiów stacjonarnych (liczba godzin zajęć dla studiów stacjonarnych, w tym praktyk zawodowych, nie może być mniejsza niż 2690), pod warunkiem zapewnienia takich samych efektów uczenia się, jak na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej.

Zaplanowany przez Wnioskodawcę wymiar, niższy o 908 godzin w stosunku do liczby określonej w standardzie kształcenia dla studiów stacjonarnych, nie pozwala na osiągnięcie bardzo rozbudowanego w katalogu określonych w standardach ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, które powiązane są z założeniem rozwijania we wszystkich modułach kształcenia autorefleksji nad rozwojem zawodowym oraz umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.

Ponadto w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wyniku zabiegu polegającego na tak znaczącym zmniejszeniu liczby godzin zorganizowanych, kształcenie tych umiejętności zostało przesunięte na pracę własną studenta. Biorąc pod uwagę, że placówki edukacyjne nie mogą zatrudniać osób, które nie posiadają określonego przepisami przygotowania pedagogicznego, co do zasady studenci kierunku nie będą mogli w pełni samodzielnie osiągnąć takich efektów uczenia się określonych w standardach takich, jak:

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

[4] diagnozować złożone sytuacje rehabilitacyjne, edukacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne, projektować i prowadzić zajęcia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów;

[5] wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji, monitorowaniu i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

[6] wykorzystywać na podstawowym poziomie wiedzę psychologiczną i na poziomie rozszerzonym wiedzę pedagogiczną oraz pozyskiwać dane do analizowania zachowań, procesów

i zjawisk w obszarze rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

[6] działania na rzecz poprawy jakości działania przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty.

W związku z tym, nie jest możliwa również weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności i kompetencji społecznych, ponieważ bezpośrednia obserwacja studentów wymaga czasu, zatem w przypadku wszystkich tych zajęć, na których są kształtowane umiejętności, zwłaszcza praktyczne, właściwe dla danego zadania zawodowego, musi być odpowiednia liczba godzin, aby taką bezpośrednią obserwację zapewnić.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśniła, że dziękuje za słuszną uwagę i zgadza się, ze stanowiskiem PKA. W związku z powyższym Uczelnia zwiększyła wymiar godzin planowanych do realizacji do 2305 godzin tak, aby w całości uwzględnić uwagi i stanowisko Zespołu do spraw kształcenia nauczycieli. Wymiar ten to przeszło 85% liczby godzin przewidzianych do realizacji na studiach stacjonarnych. W/w zwiększona liczba godzin winna pozwolić studentom na samodzielne osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na kierunku pedagogika specjalna. Uczelnia dołączyła dokumenty, które zawierają naniesione zmiany:

- wniosek Uczelni o kierunek: pedagogika specjalna (załącznik nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),
- plan jednolitych studiów magisterskich w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną (załącznik nr 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),

- plan jednolitych studiów magisterskich w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej (załącznik nr 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),
- opisy poszczególnych przedmiotów, w których zwiększono liczbę godzin do realizacji (załącznik nr 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),
- przydział godzin dydaktycznych (załącznik nr 5 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje i dołączyła dokumenty wskazujące na podjęcie działań naprawczych idących we właściwym kierunku. Nie okazały się one jednak w pełni skuteczne, ani od strony merytorycznej, ani formalnej. Analiza przypisania punktów ECTS do poszczególnych zajęć ujawnia znaczną ilość nieprawidłowości, wyrażających się m.in. w szeregu niekonsekwencji i dowolności w określaniu liczby godzin i punktów ECTS.

W odniesieniu do praktyk zawodowych, 2 punkty ECTS student uzyskuje za 40 godzin zajęć w przedszkolu, tyle samo punktów ECTS uzyskuje za 80 godzin w klasach I-III i IV-VIII – moduł D.6.1. i D.6.2 (praktyka ciągła w wybranej placówce, podczas której student prowadzi też zajęcia). Praktyce śródrocznej natomiast (realizowanej z udziałem nauczyciela akademickiego w wymiarze 30 godzin) przypisano 4 punkty, co oznacza, iż pracę własną studenta oszacowano na 90 godzin. Uczelnia nie uzasadniła, dlaczego doszło do takiego zróżnicowania, które nie znajduje uzasadnienia w efektach uczenia się i treściach przypisanych do w/w zajęć.

Dla zajęć Praktyka asystencka w przedszkolu i szkole (C.7.1. i C.7.2) przyjęto po 30 godzin i 4 ECTS, natomiast dla zajęć Praktyka asystencka (B.3.1) przyjęto 30 godzin i 3 punkty ECTS (60 godzin pracy własnej). Z kolei zajęciom Praktyka pedagogiczno-asystencka (moduł E.3.1), realizowanej częściami w różnych jednostkach systemu oświaty przypisano po 1 punkcie ECTS dla części 20 godzinnej, dla części 30 godzinnej, a także dla części 40 godzinnej, co oznacza, iż w przypadku tej ostatniej części (praktyce w przedszkolu ogólnodostępnym, integracyjnym i specjalnym dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną) liczba godzin pracy własnej została oszacowana na zero. Uczelnia także i w tym wypadku nie uzasadniła, dlaczego doszło do takiego zróżnicowania, które nie znajduje uzasadnienia w efektach uczenia się i treściach przypisanych do w/w zajęć.

W programie studiów ujęto zajęcia Planowanie i organizacja badań statystycznych realizowanym z udziałem osoby prowadzącej zajęcia w formie 5 godzinnego wykładu, przypisano 5 pkt ECTS. Oznacza to, iż nakład pracy własnej oszacowano w tym przypadku na 145 godzin, co jest nieprawidłowe z punktu widzenia efektów uczenia się i treści przypisanych do tych zajęć.

Zajęciom Seminarium magisterskie przypisano 5 punktów ECTS i 50 godzinach zajęć realizowanych z udziałem osoby prowadzącej zajęcia. Oznacza to, iż nakład pracy własnej oszacowano w tym przypadku od 75 godzin do 90 godzin, co jest nieprawidłowe z punktu widzenia efektów uczenia się i treści przypisanych do tych zajęć.

Prezydium PKA zważyło ponadto, iż kwestie objęte działaniami naprawczymi Uczelni należą do problematyki programu studiów. Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych

zapewniających uzyskanie tych efektów, a także sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Z kolei, jak stanowi przepis § 9 ust. 2 pkt 1 cytowanego rozporządzenia, do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów dołącza się kopię aktu wydanego przez rektora w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz kopię uchwały senatu w sprawie ustalenia programu studiów wraz z tym programem studiów. Tymczasem, do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie dołączono uchwały Senatu Uczelni, która sankcjonowałaby dokonanie w/w zmian w programie studiów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Nie jest spełniony warunek określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2218) w brzmieniu: student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią (P7S_UK) bowiem w programie studiów nie zaplanowano zajęć z języka obcego. Nie przewidziano także innych zajęć prowadzonych w języku obcym.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż dziękuje za słuszną uwagę i zgadza się ze stanowiskiem PKA. W związku z powyższym Uczelnia wprowadza do planów studiów w module A. zajęcia: Lektorat języka obcego – Język angielski w wymiarze 150 godz. i poszerza przewidziane efekty uczenia się dla tego kierunku o zapisy zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. W związku z powyższym szczegółowy wykaz efektów uczenia się zostaje uzupełniony o efekty:

- W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

A.W13 słownictwo oraz struktury gramatyczne nowożytnego języka obcego, niezbędne do osiągnięcia poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; specjalistyczną terminologię z zakresu pedagogiki specjalnej w nowożytnym języku obcym,

- W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

A.U17 posługiwać się nowożytnym językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu pedagogiki specjalnej w nowożytnym języku obcym,

- W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

A.K8 świadomego uczenia się i efektywnego wykorzystania języka obcego.

Uczelnia dołączyła dokumenty, które uwzględniają w/w zmiany:

- plan jednolitych studiów magisterskich w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną (załącznik nr 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),

- plan jednolitych studiów magisterskich w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej (załącznik nr 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),

- opisy przedmiotu Lektorat języka obcego – język angielski (załącznik nr 6 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),

- szczegółowy wykaz efektów uczenia się (załącznik nr 7 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy),

- matryca szczegółowych efektów uczenia się dla obu zakresów studiów (załącznik nr 8 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje i dołączyła dokumenty wskazujące na podjęcie działań naprawczych idących we właściwym kierunku, nie okazały się one jednak w pełni skuteczne, ani od strony merytorycznej, ani formalnej. Wprowadzonym do programu studiów, w sposób zgodnym z zaleceniem Prezydium PKA, zajęciom z lektoratu języka obcego przypisano aż 11 punktów ECTS, co oznacza, że 1 punktowi ECTS odpowiada 13,6 godzin pracy studenta, co jest niezgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Prezydium PKA zważyło ponadto, iż kwestie objęte działaniami naprawczymi Uczelni należą do problematyki programu studiów. Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów, a także sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Z kolei, jak stanowi przepis § 9 ust. 2 pkt 1 cytowanego rozporządzenia, do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów dołącza się kopię aktu wydanego przez rektora w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz kopię uchwały senatu w sprawie ustalenia programu studiów wraz z tym programem studiów. Tymczasem, do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie dołączono uchwały Senatu Uczelni, która sankcjonowałaby dokonanie w/w zmian w programie studiów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 1 i 2 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 523/2020 z dnia 16 lipca 2020 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
30.09.2020

Krzysztof Diks